

KINNITATUD
Direktori 29.10.2025
käskkirjaga nr 21

KOOSKÕLASTATUD
Õppenõukogu 16.10.2025
otsusega nr 1.1

KOOSKÕLASTATUD
Hoolekogu 27.10.2025
otsusega nr 1

TARTU MAARJA KOOLI ÕPPEKAVA

2025

SISUKORD

SISUKORD	2
1. ÜLDSÄTTED	3
2. ÜLDOSA.....	3
3. ÕPPEKORRALDUS.....	5
4. ÕPILASTE JA VANEMATE TEAVITAMINE, NÕUSTAMINE JA KAASAMINE	14
5. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	15
6. AINE JA TEGEVUSVALDKONDADE KAVAD.....	15
7. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	16

Lisa 1 LÕK ainekavad

Lisa 2 TÕK ainekavad

Lisa 3 HÕK tegevusvaldkondade kavad

1. ÜLDSÄTTED

1.1 Tartu Maarja Kooli (edaspidi „Kool“) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

1.2 Kooli õppekava on koostatud lähtudes põhikooli ja gümnaasiumi seadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast (toimetulekuõppe ja hooldusõppe ning esimeses kooliastmes lihtsustatud õpe), teistest riiklikest ja kohalikest õigusaktidest ning kooli arengukavast, järgides Waldorfpedagoogika ja sellest tuleneva ravipedagoogika põhimõtteid.

1.3 Kooli õppekava koosneb järgmistest osadest: õppekorraldus, õppimist ja kasvatamist toetav tegevus, põhikooli lõpetamise korraldus, õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted, õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise korraldus, ühildatud aine- ja töökavad ning õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.4 Kooli õppekavas on üldosa, lihtsustatud õppe ja toimetuleku õppe ainekavad ning hooldusõppe tegevusvaldkondade kavad. Õppekorraldus ning õpitulemused on toimetulekuõppe ainekavades ning hooldusõppe tegevusvaldkondade kavas esitatud arengutasemete kaupa, lihtsustatud õppe puhul klasside kaupa.

1.5 Kooli õppekava terviktekst on elektrooniliselt kättesaadav kooli kodulehel.

1.6 Kooli juhib direktor, kelle ülesandeks on tagada kooli tulemuslik ja häireteta töö, mis tähendab õppe- ja kasvatustegevuse ning majandus- ja finantstegevuse juhtimist koos kooli pidaja, kooli hoolekogu ja õppenõukoguga.

1.7 Õppe- ja kasvatustegevuse paremaks korraldamiseks tegutseb koolis ka teraapia kolleegium, mille ülesandeks on õpilase arenguvõimaluste analüüs, käitumisprobleemidele lahenduse otsimine ning kolleegide nõustamine.

1.8 Kooli igapäevase toimimise aluseks on kodukord.

2. ÜLDOSA

2.1 Õppetöö korraldamisel lähtutakse põhimõtetest, mille kohaselt igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul lähtutakse iga õpilase arengutasemest valdkonniti, arvestades õpilaste potentsiaalseid võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.

TMK üldised pedagoogilised eesmärgid on mõjuda lapse arengut tasakaalustavana ja ravivana, mida toetavad erinevad teraapiad ja tugiteenused. Lähtutakse järgnevatest põhimõtetest:

- *Terviklikkus* - lähtutakse terviklikust inimpildist ja inimarengust, kus füüsiline (kehaline), emotsionaalne (hingeline) ja intellektuaalne (vaimne) areng on omavahel seotud.
- *Eakohasus* – eeldatakse, et lapse terviklik (vaimne, hingeline ja kehaline) areng on kantud teatud seaduspärasustest, st igal lapsel on teatud vanuses teatud arengulised vajadused, mis

väljenduvad ainekavades käsitletavates teemades. Vastavaid teemasid käsitledes äratatakse lapses huvi eakohaste teemade vastu

- *Arengut soodustava keskkonna loomine* – õpetajate kollegiaalse juhtimise alusel püütakse luua koolis üldine usalduslik “sotsiaalne õhustik”, mis sõltub kolmest olulisest lapse arengut soodustavast tegurist:

- *Eeskuju* – lapse arengut mõjutavad teda ümbritsevad täiskasvanud inimesed;
- *Hingeline soojus* – last armastavad õpetajad;
- *Vaimne järjepidevus* – võimaluse korral on 1.-9. klassini klassil üks klassiõpetaja.

- *Individuaalne areng* - üksiku inimese väärtuse määrab tema isikupärane vaimulaad ja kordumatu personaalsus. Õppekava ja individuaalne õppeplaan toetavad last tema individuaalsuses.

- *Jõukohasus* – õpetamine ja kasvatamine toimub jõukohase praktilise tegevuse protsessis, millega kaasneb õpilastele mõistetav teave, et õpilased omandaksid jõukohased praktilised oskused ja selleks vajalikud minimaalsed teadmised igapäevastes korduvates situatsioonides toimetulekuks. Õppimine toimub võimalikult reaalses keskkonnas. Praktilise tegevuse baasil areneb suhtlemine ja kogemustele toetuv vaimne tegevus, kujunevad tunnetustegevuse elementaarsed oskused.

Lisaks eeltoodud põhimõtetele järgitakse õppe- ja kasvatustöö korraldamisel Tartu Maarja Kooli väärtusi:

1. Vabadus ja loomingulisus

Lapsel võimaldatakse oma arengukeskkonnas tajuda vabadust ja loomingulisust.

Vabadus ja loomingulisus võimaldab õpetajal lastele individuaalselt läheneda.

Loomingu- ja tegutsemisvabadust kasutades rakendab õpetaja oma tugevaid külgi, inspireerib kolleege.

2. Usaldus

Inimestena oleme võrdsed, kuigi erinevad.

Suhtume lastesse, iseendasse ja kolleegidesse hoolivalt, lugupidavalt, hinnangutevabalt.

Koos tegutsedes juhindume aususest ja tõemeelest.

Püüame leida parima lahenduse, toetudes erinevatele seisukohtadele.

Usaldame kolleege ja nende valitud meetodeid.

3. Toetav keskkond lapsele

Lähtudes õpilasest loome talle võimalikult turvalise ja sobiva õpikeskkonna.

Ilus ja harmooniline ümbrus mõjub teraapiliselt.

4. Lapse areng ja ravipedagoogika

Keskpunktis on laps – uurime, vaatleme, püüame last mõista, sellest lähtudes leiame pedagoogilised ja teraapilised vahendid.

Õpetaja märkab lapse individuaalseid iseärasusi seda enam, mida enam ta end arendab ja koolitab.

Õppetööd läbib kunstiline element.

Näitame, esitleme laste (kunsti)töid.

Hästi ettevalmistatud peod on aasta sõlmpunktid meie koolis.

5. Töötajate areng ja heaolu

Õpetaja vastutab oma professionaalse arengu eest.

Kool on ka kultuuriasutus: toimuvad erinevad seminarid, koolitused, kontserdid ja ühisüritused.

3. ÕPPEKORRALDUS

3.1 Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted

3.1.1 Õppe- ja kasvatustegevuse peamine eesmärk on igakülgselt toetada õpilase isiksuse terviklikku arengut, intellektipuudega õpilase kujunemist Eesti kodanikuks, kes vastavalt oma eale ja võimetele osaleb ühiskonnaelus, tuleb võimalikult iseseisvalt toime eakohases igapäevaelus ja osaleb jõukohastes töötegevustes.

3.1.2 Lähtudes kooli põhiväärtustest õppetöö kavandamisel ja elluviimisel:

- võetakse arvesse et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades aega puhkuseks ja võimetekohaseks huvitegevuseks;
- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripäevata võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit ja huvi;
- koostatakse ja pakutakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilasel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.

3.1.3 Hooldusõppes on arendamine ja õpetamine ühtne eesmärgistatud protsess.

3.1.4 Hooldusõppe korralduses ja õppesisu valikul lähtutakse iga õpilase arengutasemest ja potentsiaalsetest võimetest toimida järjest iseseisvamalt. Õigus õppida realiseeritakse hooldusõppekava põhjal koostatud individuaalse õppekava alusel. Lähtutakse humanistliku abistamise põhimõtetest. Tähelepanu suunatakse iga lapse individuaalse eripära arvestamisele, sallivusele, teistele ja endale ohtlikust käitumisest hoidumisele.

- Hooldusõpe taotleb õpilase tugevusi valdkondade kaupa, arvestades õpilase individuaalset arengupotentsiaali. Arengupuute osaliseks vähendamiseks rakendatakse pedagoogiliste vahendite spetsiifilist süsteemi. Õppe[1]ja arendustegevuse käigus arendatakse ja/või kujundatakse puuduvaid ja/või lokaalsetest anatoomilistest kahjustustest sõltuvaid spetsiifilisi funktsionaalsüsteeme.
- Õppeülesanded valitakse potentsiaalset arenguvalda arvestades: need sooritatakse vajaliku abiga, valdavalt koostegEVuses. Praktilise tegevuse kaudu arendatakse lapse mootorikat, eneseteenindamise oskusi, elementaarset tunnetustegevust ja suhtlemist,

kujundatakse hoiakuid. Individuaalsete õppekavade koostamisel arvestatakse ka isiklikke rehabilitatsiooniplaane.

- Arendamise ja õpetamise suunitlus on võimalikult iseseisev eneseteenindamine. Arendatakse orienteerumiskust lähimas ümbruses, mootorikat, sensomotoorseid oskusi ning elementaarset suhtlemist, sh võimaluse korral kõnet.
- Hooldusõpe suunab õpilast omandama eneseteeninduse elementaarseid oskusi, elus toimetuleku oskusi ning võimetekohast käitumist lähimas ümbruses ja sotsiaalses keskkonnas. Oluline on tegevuste harjutamine potentsiaalse arenguvalla piirides, abi võimalikult täpne reguleerimine. Oluline on harjutamine tuttavas keskkonnas, pedagoogide ja lastevanemate kooskõlastatud tegevuses.
- Hooldus õppekava rakendamisel ja arendamisel arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, õpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, valla või linna esindajatega ning vajaduse korral spetsialistidega koolis ja/või väljastpoolt kooli.
- Hooldusõppes toimub õpetamine tegevusvaldkondade kaupa ja toetub õpilase sensomotoorsele arengule (taju ja liigutuste seos). Harjutamine toimub minimaalsete tegevussammude/osaoskuste kaupa, omandatud osaoskusi rakendatakse ahelana.
- Õppimine toimub reaalses lähimas keskkonnas. Praktilise tegevuse baasil areneb suhtlemine ja kujunevad harjumused. Õpilased võtavad koostegEVuses võimetekohaselt osa oma tegevuse jaoks vajalike vahendite valikust ja suudavad neid vähevarieeravas situatsioonis kasutada.

3.1.5 Toimetulekuõppes taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Arendamine toimub iga lapse arengutaseme ja arenguvõimaluste hindamise alusel. Õppetöö kavandamisel arvestatakse nii klassi tervikuna, puude struktuurist tulenevaid õpilasrühmi klassis kui ka iga õpilast individuaalselt. Õppeülesanded valitakse õpilase potentsiaalset arenguvalda arvestades: need nõuavad pingutust, kuid abi korral on jõukohased. Arendamist vajavad toimetulekuõppel oleva õpilase psüühika, isiksuseomadused ning tegevusvaldkonnad: tunnetustegevus (tähelepanu, taju, mälu, mõtlemine); suhtlemisvahendid ja suhtlemine; tunde- ja tahtevald; psühhomotoorika; hinnangud ja hoiakud jne. Õpetamise tulemusel kujunevad ajus kompensatsioonimehhanismid – muutub ja täiustub kahjustatud (alaarenenud) funktsionaalsüsteemide talitlus, hakkavad arenema mõned puuduvad süsteemid. Eesmärk on kujundada 2 organismi funktsioonid võimalikult iseseisvaks toimetulekuks sotsiaalses keskkonnas. Üldised arengueesmärgid konkretiseeritakse kooli õppekavas arengu- ja tegevusvaldkondade kaupa, individuaalseid kajastavad individuaalsed õppekavad, mille koostamisel arvestatakse ka isiklikke rehabilitatsiooniplaane.

3.1.6 Õpetamine ja kasvatamine toimub jõukohase praktilise tegevuse protsessis, millega kaasneb õpilastele mõistetav verbaalne teave. Eesmärk on, et õpilased omandaksid jõukohased praktilised oskused ja selleks vajalikud minimaalsed teadmised igapäevastes korduvates situatsioonides toimetulekuks. Oskused konkretiseeritakse õpitulemustes, mis on kooli õppekavas ainekavade koostamise aluseks. Elus toimetuleku oskuste kujundamisel on olulisemad elu- ja toimetulekuõpe ning tööõpe (kunst ja käeline tegevus). Toimetuleku

eelduseks oleva mootorika arendamine toimub peamiselt rütmika ja kehalise kasvatuses tundides, pikapäevarühmas ning klassi- ja koolivälises tegevuses. Oma ja teiste tegevust, sh käitumisele võimalikult adekvaatse hinnangu andmist, kujundatakse pidevalt, rõhutatakse positiivset ja suunatakse otsima eksimuse parandamise võimalusi.

3.1.7 Õppimine toimub võimalikult reaalses keskkonnas. Toimetulekuõpe suunab õpilast täitma korduvates situatsioonides praktilisi ülesandeid koostevuses ja eeskuju järgi, rakendama omandatud oskusi näidise ja lihtsa suulise korralduse alusel. Õpilased võtavad võimete kohaselt osa oma tegevuse kavandamisest ja tulemuse hindamisest. Õpilase tähelepanu tuleb lõpptulemuse saavutamiseks suunata iga osatoimingu tähtsusele. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Tähtsustatakse õpilase huvi kujundamist võimalikult iseseisvalt tegutsemiseks.

3.1.8 Oluline on õpetaja ja õpilase positiivne ühistegevus, õpilase tegevus potentsiaalses arenguvallas, abi täpne reguleerimine. Õpioskuste kujundamist soodustavad kõigi pedagoogide ja lastevanemate ühised nõudmised ja samalaadne abi. Toimingute struktuuri omandamine toimub minimaalsete tegevussammude ja osaoskuste kaupa, omandatud osatoimingud ühendatakse ahelaks.

3.1.9 Lihtsustatud õppes taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Selle aluseks on iga lapse arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.

3.1.10 Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Kooli õppekava koostatakse nii, et õpilased omandaksid igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid. Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige. Taotletakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, nende ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes. Praktiliste oskuste omandamisel toetatakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmiste ja oskuste. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja -viiside abil.

3.1.11 Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat

stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistegevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljö. Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate sagedased kontaktid (ühised nõudmised, samalaadne abi).

3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused

3.2.1 Tartu Maarja Koolis on põhikooli osas õppekava täitmiseks arvestatud nominaalne õppeaeg järgmine:

LÕK õpilasele 9 aastat

TÕK õpilasele 11 aastat ja

HÕK õpilasele 12 aastat.

TÕK ja LÕK õpilasele on vanemal õigus taotleda ühte lisaõppe aastat.

3.2.2 Õppetegevus jaguneb järgmiselt:

Lihtsustatud õppe puhul koolastmeteks (I kooliaste: 1.-3. klass), toimetuleku ja hooldusõppe tasemel arengutasemeteks.

3.2.3 I kuni III kooliastme õppetöö toimub põhikooli majas, kuid tööõpetuse tunnid toimuvad ka mõisamajas ning Tartu Maarja Tugikeskuse majas. Käsitöökooli õppetöö toimub mõisamajas. Kehalise kasvatuse tunnid toimuvad koolis või Tartu Ülikooli Spordihoones aadressil Ujula 4A või ujulas.

3.2.4 Õppe ja kasvatuskorralduse põhivormiks on õppetunnid pikkusega 90 ja 45 minutit, milles lõimitakse erinevate õppeainete teemasid omavahel (üldõpetus). Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli õuesõppe, ekskursiooni või õppekäiguna.

3.2.5 Õppe ja kasvatustegevuse ajakasutus määratakse ainekavades, arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele (1. – 9. klassi õpilastel, pikendatud õppes ja lisa-aastal 175 õppepäeva).

3.2.6 Õppeaastas on üks hindamisperiood – õppeaasta. Hindamisel kasutatakse mitterumbrilist sõnalist hindamist.

3.2.7 Õppeaastas on viis koolivaheaega, mis on üldreeglina kehtestatud haridus ja teadusministri määrusega.

3.2.8 Klasside komplekteerimisel lähtutakse seaduses sätestatud klassi täitumuse ülemisest piirnormist.

3.2.9 Valikainetena pakutakse aiandust, draamaõpetust, kodumajandust, päevatoitu ja liikluskasvatust. Valiku tegemise aluseks on õpilase huvi ja potentsiaal valitud valdkonnas edu kogeda. Valiku tegemisel arvestatakse klassiõpetaja soovitusega.

3.2.10 Ujumise algõpetus on I kooliastme kehalise kasvatuse ainekava osa mahuga 105 tundi ja üldjuhul viiakse seda läbi Tartu Masingu Kooli ujulas.

3.2.11 Arvutiõpet pakutakse 10. ja 11. õppeaastal.

3.3 Distantõppe korraldus

Igas õppeaastas nähakse ette üks distantsõppe päev. Õppepäeva aeg tehakse vanematele teatavaks õppeaasta alguses.

3.4 Tunnijaotusplaan

3.4.1 Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus 45 minutilistes õppetundides on põhikooli riikliku lihtsustatud õppekava ja toimetuleku õppekava järgi õppides järgmine:

1. klassis 20 õppetundi
2. klassis 23 õppetundi
3. klassis 25 õppetundi
4. klassis 25 õppetundi
5. klassis 28 õppetundi
6. klassis 30 õppetundi
7. klassis 30 õppetundi
8. klassis 32 õppetundi
9. klassis 32 õppetundi
10. klassis 32 õppetundi
11. klassis 32 õppetundi.

Põhikooli riikliku lihtsustatud õppekava hooldusõppel õppides on maksimaalne lubatud õppekoormus 90 minutilistes õppetundides 10 õppetundi. Tartu Maarja Koolis on kasutusel nii 90 minutilised õppetunnid, kui 45 minutilised õppetunnid.

3.4.2 Põhikooli riikliku lihtsustatud õpetaseme õppijate tunnijaotusplaan on järgmine (45 minutilised tunnid):

Tundide jaotus nädalas	1. klass	2. klass	3. klass
Eesti keel	7	9	8
Matemaatika	5	5	5
Loodusõpetus	1	1	2
Inimeseõpetus	1	1	1
Kunst ja käeline tegevus	3	3	3
Muusikaõpetus	1	1	1
Kehaline kasvatus	2	3	3
Valikained	-	-	2
Kokku tunde nädalas	20	23	25

Põhikooli riikliku lihtsustatud õppetaseme tunnijaotusplaan on koostatud 1. -3. klassile, sest käesoleval ja järgmisel õppeaastal õpivad õpilased koolis ainult esimeses kooliastmes. Selle tõttu ei ole hetkel otstarbekas vanemate kooliastmete tunnijaotusplaani ja ainekavade koostamine.

3.4.3 Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava toimetuleku õppetasemel on tunnijaotusplaan järgmine:

Tundide jaotus nädalas	1. õa	2. õa	3. õa	4. õa	5. õa	6. õa	7. õa	8. õa	9. õa	10. õa	11. õa
Üldõpetus (eesti keel, matemaatika, elu- ja toimetuleku õpetus)	10	13	15	15	18	18	18	18	18	18	18
Kunst ja käeline tegevus	5	5	5	5	5	2	2	2	2	2	2
Muusikaõpetus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpe	-	-	-	-	-	5	5	5	5	5	5
Valikained	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Kokku tunde nädalas	20	23	25	25	28	30	30	32	32	32	32

3.4.4 Põhikooli riikliku lihtsustatud õppekava hooldusõppe tasemel ei ole eraldi tunnijaotusplaani kehtestatud. Hooldusõppe õpilase nädalakoormus on kõigil kolmel arengutasemel maksimaalselt 20 tundi, mis hõlmab viit omavahel lõimitud tegevusvaldkonda (kognitiivsed oskused, kommunikatiivsed oskused, motoorsed oskused, sotsiaalsed oskused ja igapäevaoskused) ja toimub tervikõppe põhimõttel.

3.5 Üldpädevuste kujundamist toetavad tegevused

3.5.1 Kogu kooli tegevust korraldades lähtutakse põhikooli riiklikus lihtsustatud õppekavas loetletud üldpädevustest, sh õppetöö planeerimine, läbiviimine ja tagasisidestamine. Kõiki kooli üritusi kavandatakse osana üldpädevuste kujundamisel.

3.5.2 Kooli õppekava taotleb järgmiste üldpädevuste kujundamist:

- Kultuuri- ja väärtuspädevus,
- Sotsiaalne ja kodanikupädevus,
- Enesemääratluspädevus,
- Õpipädevus,
- Suhtluspädevus,
- Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiapädevus,
- Ettevõtlikkuspädevus,
- Digipädevus.

3.6. Individuaalne õppekava (IÕK) ja individuaalse arengu jälgimise kaardi (ÕIAJK) koostamise alused.

3.6.1 Igale Tartu Maarja Kooli õpilasele koostatakse individuaalne õppekava (edaspidi IÕK) üheks õppeaastaks. Uuele õpilasele koostatakse IÕK esimese õppeperioodi lõpuks, teistele septembrikuu jooksul. Individuaalse õppekava koostamisel osalevad õpilasega töötavad õpetajad, koostöös lapsevanemate, õpilaskodu ja tugispetsialistidega. IÕK kinnitab TMK direktor.

3.6.2 IÕK sisaldab:

- 1) üldised andmed õpilase kohta (sh oluline teave tervise ja käitumise kohta);
- 2) Olemasolevad baasoskused tegevusvaldkondade või õppeainete kaupa
- 3) oodatavad õpitulemused tegevusvaldkondade (HÕK) või õppeainete kaupa (TÕK ja LÕK);
- 4) kooli poolt õpilasele rakendatavad tugimeetmed;
- 5) õppe läbiviimise eritingimused (vajadusel), sh info spetsiifiliste õppemeetodite ja -vahendite kohta;
- 6) hinnang õpitulemustele;
- 7) IÕK koostamise ja rakendamise seotud isikud.

3.6.3 Toimetulekuõppel olevate õpilaste individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase arengutasemest ja ainete eeldatavatest õpitulemustest arengutasemete kaupa. IÕK-s kajastuvad oodatavad õpitulemused järgmistes õppeainetes: elu- ja toimetulekuõpe, eesti keel, matemaatika, kunst ja käeline tegevus, muusika, liikumine, rütmika, tööõpe. IÕK-s kajastuvad ka individuaaltundideks (tugispetsialistid) püstitatud eesmärgid.

3.6.5 Hooldusõppel olevate õpilaste individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase arengutasemest ja tegevusvaldkondade eeldatavatest õpitulemustest arengutasemete kaupa. IÕK-s kajastuvad oodatavad õpitulemused järgmistes tegevusvaldkondades: kognitiivsed oskused, kommunikatsioon, sotsiaalsed oskused, igapäevaoskused ja mootorika. IÕK-s kajastuvad ka individuaaltundideks (tugispetsialistid) püstitatud eesmärgid.

Õppesisu valitakse õpilase arengupotentsiaali arvestavalt, ülesanded nõuavad pingutust, kuid abi korral on jõukohased (lähim arenguvald).

3.6.6 Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

3.6.7 Kõigile kooli õpilastele koostatakse individuaalse arengu jälgimise kaart, millel kajastuvad: õpilase pedagoogilis-psühholoogiline kirjeldus, koolivälised tugimeetmed ja vältimatu terviseinfo.

IAJK täitmisel osalevad klassijuhataja, aineõpetajad, HEVKO ja tugispetsialistid. IAJK koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.

3.7 Hindamine

3.7.1 Hindamine jaguneb:

- Toimingu sooritamise kaasnep või sellele vahetult järgnev emotsionaalne hinnang, mis on suunatud õpilasele ja mille põhieesmärk on tagasisidestada sooritust, motiveerida õpilast osalema tegevuses ja täitma jõukohaseid ülesandeid. Õpilane vajab oma võimete kohase pingutuse eest talle mõistetavat, õiglast ja positiivset tagasisidet.
- Suuline või kirjalik hinnang õpilase arengudünaamika kohta õpilasega tegutsevatele spetsialistidele ja lapsevanemale (ametlikule esindajale) Stuudiumi keskkonnas või vahetus vestluses.
- Kooliaastat kokkuvõttev sõnaline klassitunnistus, mis oma vormilt võib olla suunatud õpilasele või tema vanemale, olenevalt lapse võimekusest ja vanusest. Klassitunnistus võtab kokku õppeaasta jooksul käsitletud teemad ja toimunud tegevused. Õpetajad ja teised lapsega tegelenud spetsialistid annavad tagasisidet lapse edusammude ja edasiste eesmärkide kohta (arvestades IÕK-d). Tunnistus võib sisaldada ka lapsele suunatud isiklikku salmi või jutustust. Kooli lõpetajale väljastatakse lõputunnistus.
- Kokkuvõttev hinnang IÕK-s püstitatud eesmärkide täitumisele.

3.7.2 HÕK õppekava õpilase arengut hinnatakse hinnangutega „tuleb toime“ (TT), „tuleb toime abiga“ (TA). Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnanguga „tuleb hästi toime“. Hinnangut „tuleb abiga toime“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime näidise või eeskuju järgi“, „tuleb toime koostegevuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“. Vajadusel kirjeldatakse õpilase reaktsioone ja tegevusi. Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel.

3.7.3 TÕK õppekava õpilase arengut hinnatakse õppekava õpilase arengut hinnatakse hinnangutega „tuleb toime“ (TT), „tuleb toime abiga“ (TA). Hinnangut „tuleb toime“ võib täpsustada hinnanguga „tuleb hästi toime“. Hinnangut „tuleb abiga toime“ võib täpsustada hinnangutega „tuleb toime sõnalise abiga“, „tuleb toime näidise või eeskuju järgi“, „tuleb toime koostegevuses“, „tuleb toime füüsilise abiga“. Vajadusel kirjeldatakse õpilase reaktsioone ja

tegevusi. Hinnang „ei tule toime“ viitab vajadusele muuta individuaalset õppekava ning seda ei kasutata kokkuvõtval hindamisel.

3.7.4 LÕK õppekava õpilase arengut hinnatakse I kooliastmes kasutades õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes. Kokkuvõtvalt antakse tagasisidet üks kord õppeaastas (õppeaasta lõpus).

3.7.5 Numbriliselt õpilasi ei hinnata. Samuti ei hinnata eraldi käitumist ega hoolsust, vaid kirjeldatakse vajadusel õpioskuste hulgas. Käitumisprobleemide korral koostatakse vajadusel käitumise tugikava.

- kooli lõpetamisel;
- õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse esitamisel;
- nõustamiskomisjoni või eriarsti otsuse alusel, kui peale täiendavaid uuringuid on tuvastatud, et õpilane ei vaja erituge, mis on aluseks toimetuleku või hooldusõppes osalemiseks.

3.7.6 Õpilase seaduslikul esindajal on õigus vaidlustada hinnanguid kümne päeva jooksul pärast hinnangu teada saamist, pöördudes klassiõpetaja poole või esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Otsused tehakse ja neist teavitatakse taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

3.8 Loovtöö korraldamise põhimõtted

Toimetulekuõppe 9. kooliaastal korraldab kool õpilastele loovtöö, mille raames valmistab klass koostöös ette ja esitab vanematele ning kooliikaaslastele näidendi. Loovtöö koostamine on juhendatud protsess, mille käigus õpilane rakendab võimete piires iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtööna valmiva näidendi valivad õpilased koos juhendajaga. Loovtöö teema kantakse koos põhikooli lõputunnistuse hinnetelehele.

3.9 Liikluskasvatuse põhimõtted

Liikluskasvatus on õpilaste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks.

- Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid: kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
- kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;
- kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.

Liiklusõpetus lõimitakse teiste õppeainetega (TÕK õppekaval eesti keel, matemaatika, elu- ja toimetulekuõpetus; LÕK õppekaval eesti keel, matemaatika, loodusõpetus). Liiklusõpetuse teemasid käsitletakse aktiivõppe meetoditel.

3.10 Mitteformaalse õppe arvestamise põhimõtted

Kool arvestab vanema ja direktori või direktori poolt volitatud õpetaja kokkuleppel kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

3.11 Karjääriinfo ja nõustamise korraldus

Karjääriõppe või -nõustamise eesmärgiks on toetada põhikoolilõpetajat oma isikuomaduste ja reaalsete võimaluste hindamisel ning karjääriotsuste tegemisel või eneseteostuse valikutel. Karjääriteenust osutab või korraldab koostöös lähima nõustamiskeskusega klassi õpetaja koos õppenõustajaga vastavalt õpilase võimetele. Õppenõustaja kogub infot ja nõustab õpilast ning lapsevanemat edasistest õppimis- ja tugikeskustes osalemise võimalustest ning organiseerib õpilastele kohtumisi ning õppekäike koolijärgset õpet või tegevust pakutavatesse õppeasutustesse ja tugikeskustesse.

3.12 Klassi ja põhikooli lõpetamine

Toimetuleku- ja hooldusõppel olev õpilane liigub igal õppeaastal järgmisesse klassi. Samas klassis õppivad õpilased võivad olla erinevatel arengutasemetel. Toimetulekuõpet lõpetav õpilane võib eri õppeainetes olla erineval arengutasemel. Hooldusõppes võib õpilane olla eri tegevusvaldkondades erineval arengutasemel.

Üheteistkümnenda õppeaasta lõpetamisel väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus toimetuleku õppe õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava.

Kaheteistkümnenda õppeaasta lõpetamisel väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus hooldusõppe õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava.

4. ÕPILASTE JA VANEMATE TEAVITAMINE, NÕUSTAMINE JA KAASAMINE

4.1 Vanemate teavitamise põhimõtted

4.1.1 Kool avalikustab kooli veebilehel järgmised dokumendid ning info:

- kooli vastuvõtu tingimused ja kord,
- kooli kodukord,
- kooli põhikiri,
- kooli arengukava,
- kooli õppekava,
- kooli üle haldusjärelevalvet teostavate asutuste kontaktandmed.

4.2 Vanemate nõustamise ja kaasamise põhimõtted

4.2.1 Õppe- ja teenuste korraldusest koolis teavitatakse lapsevanemaid/eestkostjaid e-keskkonna Stuudium kaudu või kokkuleppeliselt muul sobival viisil.

4.2.2 Tagasisidet õpilase arengust, õpitulemustest, käitumisest antakse lapsevanemale õppeperioodi vältel suuliselt või kirjalikult (e-post, e-päevik, telefon).

4.2.3 Lapsevanemate üldkoosolek toimub vähemalt üks kord õppeaastas.

4.2.4 Lapsevanem saab vajadusel ja eelneval kokkuleppel nõustamist õpilase arengu, toimetuleku ja õpetamise toetamiseks õpetajalt/aineõpetajalt, HEV koordinaatorilt, tugispetsialistilt.

4.2.5 Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguveestluse kokkuvõtte kantakse lapse individuaalse arengu jälgimise kaardile.

5. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

5.1 Õpetajate igapäevase koostöö vormiks on teraapiakolleegiumi ja kolleegiumi koosolekud. Kolleegiumi tegutsemise põhimõtted on kehtestatud dokumendis „Tartu Maarja Kooli kolleegiumi ülesanded ja töökord.“

5.2 Õppenõukogu kutsutakse kokku vähemalt neli korda õppeaastas.

5.3 Õpetajate koostööd toetavad osalus kolleegiumi ja teraapiakolleegiumi töös, tunnivaatlused (üksteiselt õppimine), koostöövestlused, ühisüritused, osalemine kooliülestes projektides, kogemuste ja koolitustel saadud teadmiste jagamine.

5.4 Õpetajatega viiakse läbi koostöövestluseid.

5.5 Õpetaja töö planeerimise aluseks on Tartu Maarja Kooli üldtööplaani ja ainekava.

6. AINE JA TEGEVUSVALDKONDADE KAVAD

6.1 Õppetöö läbiviimisel lähtub Kool Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lisades 1, 2 ja 3 välja toodud ainekavadest, rõhuasetustest ja epohhiplaanist, mis on toodud käesoleva õppekava lisadena:

Lihtsustatud õppe ainekavad (Lisa 1)

Toimetulekuõppe ainekavad (Lisa 2)

Hooldusõppe tegevusvaldkondade kavad (Lisa 3).

6.2 Tartu Maarja Kooli aine- ja tegevusvaldkondade kavades püütakse järgida erinevate ainete loogilist ülesehitust, jälgida lapse loomulikku arengut ning jätta õpetajatele võimalus ise otsida ja tajuda konkreetseid seoseid klassis olevate õpilaste ja aine vahel.

6.3 Kui erivajadustega lapse areng ühes valdkonnas erineb tunduvalt tavapärasest, võib õpetuses jälgida ühelt poolt aine loogilist ülesehitust (näiteks õpetamine aeglustatud tempos) ja teiselt poolt jälgida lapse üldise arengu juurde kuuluvat temaatikat.

6.4 Tartu Maarja Kooli ainekavades püütakse järgida erinevate ainete loogilist ülesehitust, jälgida lapse loomulikku arengut ning jätta õpetajatele võimalus ise otsida ja tajuda konkreetseid seoseid klassis olevate õpilaste ja aine vahel. Kui erivajadustega lapse areng ühes valdkonnas erineb tunduvalt tavapärasest, võib õpetuses jälgida ühelt poolt aine loogilist ülesehitust (näiteks õpetamine aeglustatud tempos) ja teiselt poolt jälgida lapse üldise arengu juurde kuuluvat temaatikat.

6.5 Ainekavad klasside kaupa on õppetööd süvendavaks elemendiks nii klassiõpetajale kui aineõpetajatele.

6.6 Ainekavad klasside kaupa on õppetööd süvendavaks elemendiks nii klassiõpetajale kui aineõpetajatele.

6.7 Toimetuleku- ja hooldusõppe õpilastele kohandatud waldorfkooli ainekavade rakendamine Tartu Maarja koolis lähtub kooli arengukavas sätestatud ja kooli ajaloolisest taustast.

7. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

7.1 Tartu Maarja Kooli õppekava lähtub põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast, mida ühildatakse waldorfpedagoogikaga. Waldorfpedagoogika õppekava erinevate õppeainete teemasid kasutatakse tervikliku isiksuse arengu toetamiseks, võttes arvesse tema emotsionaalset, vaimset ja füüsilist arengut ning sotsiaalset integratsiooni ja küpsemist.

7.2 Teemade järgnevus erinevates õppeainetes lähtub waldorfpedagoogika õppekavast, mis omakorda toetub lapse arengus loomulikule integreerumisele erinevate eluvaldkondadega. Need erinevad eluvaldkonnad leiavad õppekavas oma koha õppeainete õpisisuna.

7.3 Nooremates klassides püütakse maailma tajuda ja tundma õppida pigem terviku tajumise printsiibist lähtuvalt. Vanemates klassides suunatakse õpilasi rohkem märkama maailmas erinevusi ja seoseid eri valdkondade vahel, õpetus saab aidata ka tajuda enda individuaalsust ja leida oma koht maailmas.

7.4 Tartu Maarja Kooli õppekava vaadatakse üle igal õppeaastal viimases õppenõukogus ja vajadusel viiakse sisse muudatused.

